

راهنمای پذیرش شرکتهای سهامی در فرابورس ایران

مقدمه

فرابورس ایران بعنوان سومین بورس رسمی کشور، ابزار تامین مالی متنوعی را برای بنگاه های اقتصادی فراهم آورده و بر اساس شرایط فعالیت هر بنگاه، گزینه های مناسبی را به منظور بهره مندی حداکثری از مزایای بازار سرمایه پیشنهاد می نماید.

مهم ترین وظیفه فرابورس ایران، ساماندهی و هدایت بخشی از بازار سرمایه می باشد که شرایط ورود به بورس اوراق بهادار را نداشته یا تمایل به ورود سریع تر به بازار را دارند؛ لذا رویه های پذیرش شرکتهای و انواع شرایط پذیرش به گونه ای است که شرکتهای با احراز حداقل شرایط و در سریع ترین زمان ممکن، امکان ورود به بازار را داشته و می توانند از کلیه مزایای شرکتهای پذیرفته شده در بازار اوراق بهادار استفاده کنند.

فرابورس ایران بر آن است تا با بهره گیری از ظرفیتهای قانونی بازار سرمایه، طیف وسیع تری از فعالان اقتصادی و صاحبان مشاغل را تحت پوشش قرار داده و از این طریق به رشد و توسعه بازار سرمایه کشور کمک نماید.

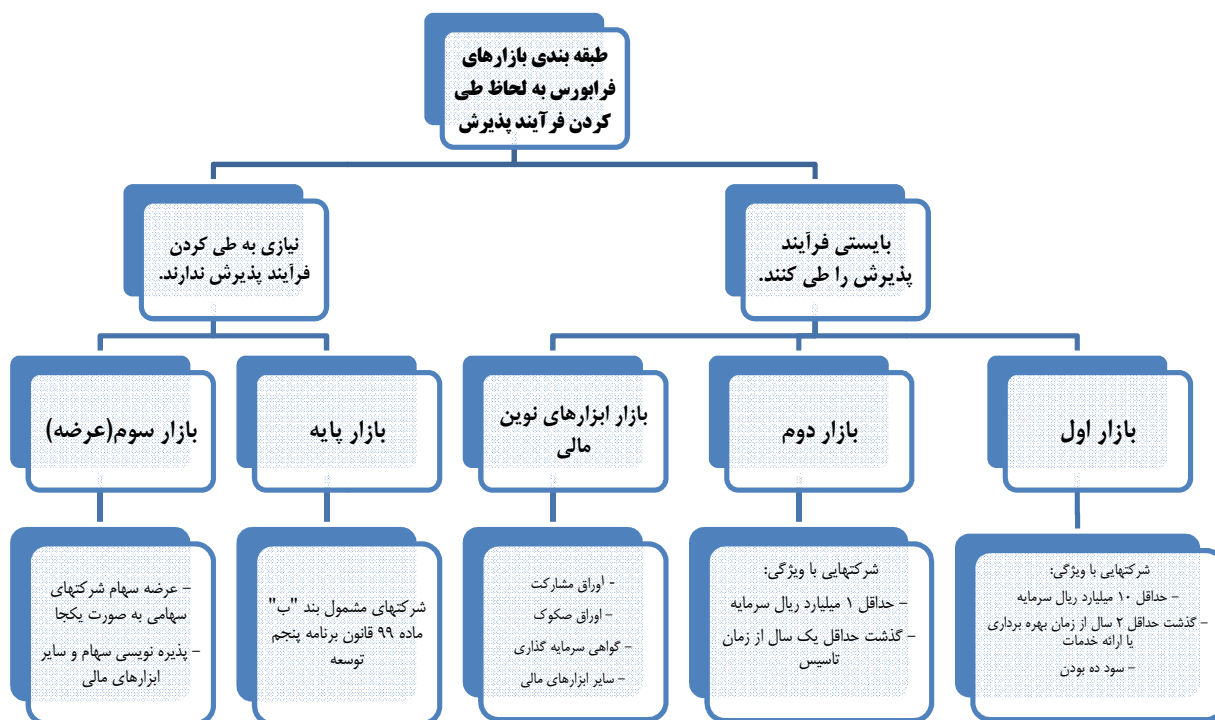
فرابورس در یک نگاه

بر اساس تصریح قانون بازار اوراق بهادار مبنی بر اداره بازارهای خارج از بورس توسط نهادی متمرکز، شرکت فرابورس ایران در سال ۱۳۸۷ تاسیس شد. شرکت فرابورس ایران نیز همچون سایر بورسهای فعال کشور با مجوز شورای بورس ایجاد شده و تحت نظارت سازمان بورس و اوراق بهادار قرار دارد.

فرابورس ایران از شرایط و کارکردهای بسیار متعدد و منعطفی برخوردار بوده و قابلیت تامین نیازهای بنگاههای اقتصادی واجد شرایط را دارا می باشد. یکی از حوزه های مهم فعالیت فرابورس، پذیرش سهام شرکتهای سهامی عام در فرابورس می باشد. ضوابط حاکم بر پذیرش شرکتهای در فرابورس ایران بگونه ایست که طیف وسیعی از شرکتهای قادر به احراز شرایط و پذیرش در فرابورس می باشند.

بازارهای فرابورس

بر اساس دستورالعمل پذیرش، عرضه و نقل و انتقال اوراق بهادار در فرابورس، ۵ بازار مجزا با کارکردهای متنوع برای پذیرش انواع اوراق بهادار و ابزار مالی در فرابورس ایجاد شده است. در بازارهای اول و دوم، معاملات سهام شرکت‌های سهامی عام، در بازار سوم (بازار عرضه)، اوراق بهادار موضوع ماده ۱۰ دستورالعمل فوق‌الذکر مانند سهام شرکت‌های سهامی، حق تقدم سهام، پذیره نویسی سهام و سایر اوراق بهادار انجام می‌گیرد. در بازار ابزارهای نوین مالی کلیه ابزارهای مالی که به تایید شورای عالی بورس رسیده قابل پذیرش و معامله است از جمله این ابزارها می‌توان به انواع اوراق مشارکت، انواع گواهی سرمایه گذاری و انواع صکوک اشاره کرد. بازار پایه نیز به عنوان پنجمین بازار فرابورس در جهت اجرای ماده ۹۹ قانون برنامه پنجم توسعه ایجاد شده است که در این بازار معاملات سهام شرکت‌های ثبت شده نزد سازمان بورس انجام می‌شود.

مزایای پذیرش در فرابورس

۱. تأمین مالی: مهم‌ترین کارکرد بورس‌های اوراق بهادار، امکان تأمین مالی ارزان قیمت و در دسترس، از عموم مردم و سرمایه گذاران است. شرکت‌های پذیرفته شده در بازار اوراق بهادار علاوه بر تأمین مالی از طریق فروش سهام خود، در صورت نیاز به منابع مالی جدید، امکان صدور سهام جدید و واگذاری آن به مردم را دارا هستند؛ منابع مالی حاصل از افزایش سرمایه ارزان قیمت بوده و ریسک فعالیت شرکت را افزایش نمی‌دهد.
 ۲. معافیت مالیاتی: شرکت‌های پذیرفته شده در فرابورس امکان برخورداری از معافیت مالیاتی تا ۱۰ درصد درآمد خود را پس از پذیرش و عرضه سهام در فرابورس دارا هستند. (شرکت‌های حاضر در بازار پایه از شمول این معافیت مستثنی هستند).
 ۳. تخفیف مالیات نقل و انتقال: مالیات نقل و انتقال سهام شرکت‌های پذیرفته شده در بورس و فرابورس، نیم درصد ارزش معامله است؛ این نرخ از مالیات ۴ درصدی ارزش اسمی شرکت‌های خارج از بورس یا فرابورس به مراتب کمتر بوده و مطلوبیت بیشتری را برای سهامداران و سرمایه گذاران شرکت‌ها فراهم می‌آورد.
 ۴. معرفی شرکت به بازار: با توجه به انعکاس اخبار و قیمت سهام شرکت‌های پذیرفته شده در سایت رسمی فرابورس، رسانه‌ها و سایر پایگاه‌های اطلاع رسانی، نام و برند شرکت‌های حاضر در فرابورس به صورت روزانه منتشر شده و موجب معرفی شرکت به آحاد جامعه، سرمایه گذاران، مشتریان و سایر افراد ذینفع می‌شود.
 ۵. شفافیت اطلاعاتی: با توجه به انعکاس اطلاعات مالی شرکت‌های پذیرفته شده در سایت رسمی سازمان بورس و اوراق بهادار و شرکت فرابورس ایران و دسترسی عموم علاقه‌مندان به اطلاعات قابل اتکا و استاندارد شده، مخاطبان شرکت افزایش یافته و افراد حقیقی یا حقوقی بیشتری به سرمایه گذاری در شرکت ترغیب می‌شوند.
 ۶. کشف عادلانه قیمت سهام: قیمت شناسایی شده در مبادلات سهام در بورس‌ها از برآیند عرضه و تقاضای سهام توسط عموم فعالان بازار بدست می‌آید و قیمتی رسمی محسوب شده و مبنایی برای تعیین ارزش شرکت محسوب می‌شود.
 ۷. توثیق سهام: شبکه بانکی کشور، سهام شرکت‌های پذیرفته شده در بورس یا فرابورس را به عنوان دارایی قابل قبول به منظور وثیقه گذاری و اخذ تسهیلات به رسمیت می‌شناسد؛ لذا سهامداران عمده و سایر سهامداران شرکت‌ها می‌توانند از طریق توثیق سهام شرکت مطبوع خود، اقدام به اخذ تسهیلات کنند.
- علاوه بر موارد فوق الذکر، با توجه به دستورالعمل پذیرش، عرضه و نقل و انتقال اوراق بهادار در فرابورس ایران، اسناد و مدارک مورد نیاز برای پذیرش در فرابورس نسبت به مدارک لازم برای پذیرش در بورس کمتر بوده و این مهم به طرز محسوسی دوره زمانی پذیرش شرکت‌ها را کاهش می‌دهد.

شرایط اولیه پذیرش در بازار اول و دوم

در این بخش شرایط اولیه که هر شرکت متقاضی لازم داشته باشد ذکر شده است؛ در صورتی که شرکت متقاضی، واجد شرایط مربوطه نباشد اقدامات لازم به منظور احراز شرایط در پیوست توضیح داده شده است:

۱. شرکت سهامی عام باشد (پیوست ۱ نحوه تبدیل شرکت‌های سهامی خاص به شرکت سهامی عام)
۲. حسابرس شرکت از بین حسابرسان معتمد سازمان بورس انتخاب شده باشد (پیوست ۲ اقدامات لازم به منظور حسابرسی شرکت توسط حسابرس معتمد سازمان بورس)
۳. موافقت اکثریت سهامداران شرکت با پذیرش در فرابورس (پیوست ۳ چگونگی اعلام موافقت سهامداران با ورود به فرابورس)
۴. سهام شرکت با نام باشد. (پیوست ۴ توضیحاتی پیرامون نحوه تبدیل سهام بی نام به سهام با نام)
۵. محدودیت موثر بر نقل و انتقال سهام وجود نداشته باشد (پیوست ۵ محدودیت‌های مورد نظر در این خصوص)
۶. تمام بهای اسمی سهام پرداخت شده باشد.
۷. شرکت نزد سازمان بورس و اوراق بهادار ثبت شده باشد (پیوست ۶ توضیحات لازم در خصوص الزامات ثبت سازمان بورس و چگونگی انجام ثبت نزد سازمان)
۸. به منظور انجام پذیرش و عرضه سهام در فرابورس، با مشاورین پذیرش عضو فرابورس و دارای مجوز از سازمان بورس قرارداد منعقد شده باشد.

شرایط اختصاصی پذیرش در فرابورس

سهام شرکت‌های سهامی عام در دو بازار اول و دوم فرابورس قابل پذیرش هستند. تفاوت بازار اول و دوم فرابورس در حداقل‌های لازم به منظور پذیرش است.

* شرایط پذیرش در بازار اول:

۱. حداقل ۱۰ درصد از سهام ثبت شده آن شناور بوده و تعداد سهامداران آن حداقل ۲۰۰ نفر باشد.
۲. حداقل دو سال از زمان بهره‌برداری عملیات یا ارائه خدمات آن گذشته باشد،
۳. آخرین سرمایه ثبت شده آن حداقل ده میلیارد ریال باشد،
۴. زیان انباشته نداشته باشد،

۵. گزارش حسابرس برای آخرین دوره/ سال مالی منتهی به پذیرش درخصوص صورت‌های مالی آن، عدم اظهار نظر یا اظهار نظر مردود نباشد،
۶. مطابق اظهار نظر حسابرس، از سیستم اطلاعات حسابداری (از جمله حسابداری مالی و حسابداری بهای تمام شده) مطلوب و متناسب با فعالیت خود و شرایط پذیرش در فرابورس برای افشاء مناسب اطلاعات برخوردار باشد،
۷. در دوره/ سال مالی منتهی به پذیرش سودآور بوده و همچنین چشم‌انداز روشنی از تداوم سودآوری و فعالیت شرکت و صنعت مربوطه وجود داشته باشد،
۸. براساس آخرین صورت‌های مالی سالانه حسابرسی شده، نسبت حقوق صاحبان سهام به کل دارایی‌های آن حداقل ۱۵ درصد باشد،
۹. دعاوی دارای اثر با اهمیت بر صورت‌های مالی، له یا علیه شرکت وجود نداشته باشد،
۱۰. آخرین صورت‌های مالی آن باید مطابق مقررات قانونی، استانداردهای حسابداری و گزارشگری مالی و آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های اجرایی ابلاغ شده توسط سازمان تهیه شده باشد. همچنین در زمان ارائه درخواست پذیرش و آخرین دوره/ سال مالی قبل از ارائه درخواست، حسابرس شرکت باید از میان حسابرسان معتمد سازمان انتخاب شده باشد،
۱۱. اعضای هیئت مدیره و مدیرعامل آن دارای سابقه محکومیت قطعی کیفری یا تخلفاتی مؤثر طبق قوانین و مقررات حاکم بر بازار اوراق بهادار یا سوء شهرت حرفه‌ای نباشند.

***شرایط پذیرش در بازار دوم:**

۱. حداقل یک‌سال از تأسیس آن گذشته باشد،
۲. حداقل ۵ درصد از سهام ثبت‌شده آن شناور باشد،
۳. آخرین سرمایه ثبت شده آن حداقل یک میلیارد ریال باشد،
۴. در صورتی که شرکت مشمول ماده ۱۴۱ لایحه قانونی اصلاح قسمتی از قانون تجارت باشد، به تشخیص هیئت پذیرش از برنامه عملیاتی مناسبی برای خروج از شمول ماده یادشده برخوردار باشد.
۵. دعاوی دارای اثر با اهمیت بر صورت‌های مالی، له یا علیه شرکت وجود نداشته باشد،
۶. آخرین صورت‌های مالی آن باید مطابق مقررات قانونی، استانداردهای حسابداری و گزارشگری مالی و آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های اجرایی ابلاغ شده توسط سازمان تهیه شده باشد،
۷. در صورتی که حسابرس شرکت از بین مؤسسات حسابرسی معتمد سازمان انتخاب نشده باشد، باید در اولین مجمع عمومی بعد از ثبت نزد سازمان، حسابرس خود را از میان مؤسسات حسابرسی معتمد سازمان انتخاب نماید.
۸. اظهار نظر حسابرس در خصوص آخرین صورت‌های مالی حسابرسی شده، «مردود» یا «عدم اظهار نظر» نباشد،
۹. اعضای هیئت مدیره و مدیرعامل شرکت دارای سابقه محکومیت قطعی کیفری یا تخلفاتی مؤثر طبق قوانین و مقررات حاکم بر بازار اوراق بهادار یا سوء شهرت حرفه‌ای نباشند،

۱۰. مطابق اظهار نظر حسابرس، از سیستم اطلاعات حسابداری (از جمله حسابداری مالی و حسابداری بهای تمام شده) مطلوب و متناسب با فعالیت خود و شرایط پذیرش در فرابورس جهت افشاء مناسب اطلاعات برخوردار باشد،

در بازار دوم، شرکت‌های زیان ده و شرکت‌های کوچک (شرکت‌های دانش بنیان) نیز امکان پذیرش دارند.

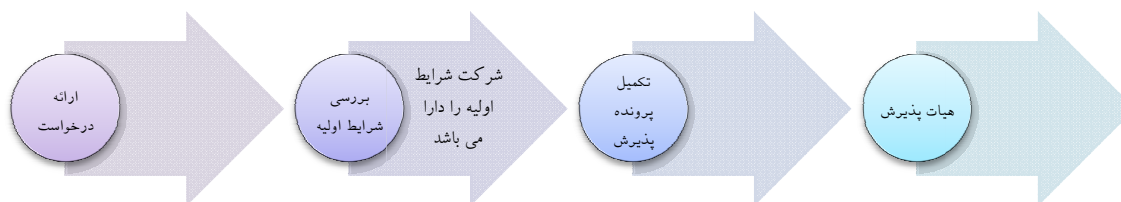
شایان ذکر است بر اساس ماده ۷ دستورالعمل پذیرش، عرضه و نقل و انتقال اوراق بهادار در فرابورس ایران، در صورت تشخیص هیئت پذیرش، پذیرش سهام شرکت‌ها در بازار دوم منوط به وجود حداقل یک بازارگردان برای آن است.

مدارک لازم به منظور پذیرش در فرابورس ایران

۱. پرسشنامه پذیرش (فرمی حاوی اطلاعات عمومی شرکت، اطلاعات سهامداری، اطلاعات مربوط به فعالیت بر حسب صنعت که باید توسط مدیریت شرکت تکمیل و به فرابورس ارسال شود؛ این فرم در سایت فرابورس در دسترس است)
۲. امیدنامه (جهت مشاهده راهنمای تهیه امیدنامه به سایت فرابورس مراجعه شود)،
۳. رسید پرداخت حق پذیرش (به ماخذ ۲ در هزار سرمایه ثبت شده تا سقف ۵۰۰ میلیون ریال)،
۴. صورت‌های مالی مربوط به حداقل یک سال / دوره مالی منتهی به تاریخ پذیرش به همراه گزارش حسابرس و بازرس قانونی،
۵. آخرین صورت‌های مالی میان دوره‌ای شش ماهه حسابرسی شده و صورت‌های مالی سه ماهه،
۶. آخرین گزارش هیئت مدیره به مجامع عمومی عادی و فوق‌العاده یا رکن مشابه،
۷. صورت‌تجسّات مجامع عمومی سال اخیر و روزنامه رسمی مربوط به آگهی تصمیمات آنها در صورت وجود الزام قانونی،
۸. آخرین اساسنامه ثبت شده منطبق با اساسنامه نمونه، مصوب هیئت مدیره سازمان،
۹. فهرست و مشخصات دارندگان اطلاعات نهانی، موضوع تبصره یک ماده ۴۶ قانون بازار اوراق بهادار براساس فرم‌های سازمان (فرم مربوطه در سایت فرابورس در دسترس است)،
۱۰. یک نسخه از آخرین مفصلا حساب مالیاتی و برگه‌های تشخیص مالیات عملکرد بعد از سال تسویه شده،
۱۱. مصوبه مجمع عمومی عادی صاحبان سهام یا رکن مشابه مبنی بر موافقت با پذیرش اوراق بهادار در بورس،
۱۲. آخرین نمودار سازمانی مصوب،
۱۳. سایر اطلاعات مهم به تشخیص متقاضی پذیرش یا درخواست هیئت پذیرش،

فرآیند پذیرش:

۱. ناشر اوراق بهادار می‌بایست فرم درخواست پذیرش (قابل دسترس در سایت فرابورس) را به همراه مدارک مورد درخواست از طریق مشاور پذیرش به فرابورس ارائه کند.
۲. پس از انجام بررسی‌های مقدماتی، ناشر می‌بایست سایر مدارک درخواستی فرابورس را به منظور تکمیل اطلاعات شرکت به فرابورس ایران ارائه نماید.
۳. فرابورس گزارش کارشناسی خود حاوی اظهارنظر در خصوص احراز یا عدم احراز شرایط پذیرش را حداکثر ظرف مدت ۴۵ روز پس از تاریخ تکمیل مدارک به انضمام مستندات مربوطه به هیئت پذیرش ارسال می‌نماید.
۴. پس از ارسال گزارش و مستندات مربوطه، هیئت پذیرش نظر کتبی خود را با ذکر دلایل مبنی بر تأیید یا رد پذیرش از طریق فرابورس به متقاضی اعلام می‌کند. در صورت رد درخواست پذیرش اوراق بهادار، متقاضی می‌تواند مراتب اعتراض خود را کتباً حداکثر ظرف مدت ۱۰ روز پس از ابلاغ تصمیم هیئت پذیرش به دبیرخانه هیئت مدیره سازمان اعلام کند. رأی هیئت مدیره سازمان در خصوص بررسی مجدد موضوع یا تأیید نظر هیئت پذیرش، برای متقاضی، هیئت پذیرش و فرابورس لازم‌الاجراست.
۵. در صورتی که درخواست متقاضی پذیرش اوراق بهادار برای بار اول یا پس از اجرای رأی تجدیدنظر هیئت مدیره سازمان در هیئت پذیرش رد گردد، طرح مجدد درخواست متقاضی در هیئت پذیرش حداقل پس از سه ماه و با انجام کلیه مراحل، امکان‌پذیر خواهد بود.

درج شرکت:

در صورت تأیید پذیرش سهام شرکت توسط هیئت پذیرش، مرحله درج شرکت آغاز می‌شود. درج، به معنای آماده سازی سهام به منظور انجام معامله در فرابورس است. در صورت عدم احراز شرایط درج ظرف مدت ۶ ماه، پذیرش شرکت لغو شده و متقاضی پذیرش می‌تواند مجدداً تقاضای پذیرش را به فرابورس ارائه دهد.

اقدامات لازم به منظور درج نام شرکت به شرح زیر است:

۱. **ارائه مدارک، تعهدات و اطلاعات مورد درخواست هیأت پذیرش:** در جلسه هیأت پذیرش به طور معمول مواردی مطرح می شود که لازم است شرکتها پیش از درج، انجام یا اطلاعات مورد نظر را ارائه کنند.
۲. **ارائه جزئیات اطلاعات سهامداری به شرکت سپرده گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه:** شرکتهای پذیرفته شده میبایست اطلاعات کامل سهامداران حقیقی و حقوقی خود را در سامانه شرکت سپرده گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه ثبت تا امکان معامله سهام آنها فراهم شود. نحوه سپرده کردن سهام در پیوست شماره ۷ توضیح داده شده است.
۳. **ارائه اطلاعات مالی به سازمان بورس و اوراق بهادار:** همان گونه که توضیح داده شد شرکت های ثبت شده نزد سازمان بورس و اوراق بهادار میبایست اطلاعات مالی خود را مطابق با فرمت مشخص سازمان بورس از طریق سامانه کدال (به نشانی www.codal.ir) به این سازمان ارسال و منتشر کنند. لذا صورتهای مالی و اطلاعات شرکت های در شرف درج در فرابورس نیز میبایست پیش از انجام عرضه اولیه در فرابورس، به سازمان بورس و اوراق بهادار ارسال و از طریق سایت این سازمان منتشر شود. اطلاعات و صورتهای مالی که شرکت های پذیرفته شده در فرابورس میبایست به سازمان بورس ارسال و منتشر کنند در پیوست شماره ۸ ارائه شده اند. همچنین برای دریافت گواهی امضای دیجیتال (توکن) جهت ارسال اطلاعات مالی لازم است به سایت www.tsetmc.com بخش واحدهای شرکت مراجعه و نسبت به تکمیل و ارسال فرم های مربوطه اقدام شود.
۴. **انتشار امیدنامه نهایی شرکت در سایت فرابورس:** امیدنامه تکمیل شده شرکت حاوی آخرین اطلاعات مالی، موارد مطرح شده در جلسه هیأت پذیرش و اقدامات یا مکاتبات انجام شده توسط شرکت در سایت فرابورس قرار می گیرد. در این مرحله شرکت فرابورس درج نام شرکت در فهرست نرخ های فرابورس را اعلام می نماید.

آغاز معاملات سهام شرکت:

آغاز معاملات سهام شرکت پس از سپری شدن کلیه مراحل یاد شده و درج نام شرکت در فهرست نرخ های فرابورس انجام می شود. بر اساس دستورالعمل نحوه انجام معاملات، فاصله زمانی بین درج شرکت تا انجام عرضه اولیه حداقل ۵ روز کاری و حداکثر ۴ ماه می باشد. در صورت لغو پذیرش اوراق بهادار پس از درج در فرابورس، متقاضی پذیرش می تواند پس از گذشت ۱ سال مجددا تقاضای پذیرش را به فرابورس ارائه دهد. سایر نکات با اهمیت به شرح زیر می باشد:

* نحوه تعیین قیمت: یکی از مدل های مرسوم در کشف قیمت سهام شرکت ها، کشف قیمت بر اساس عرضه و تقاضای بازار است. در شرایطی که عموم فعالان بازار سرمایه به اطلاعات مالی شرکت دسترس دارند، این اطلاعات ملاک قضاوت برای حدود قیمت سهام محسوب می شود. فروشنده سهام نیز بر اساس محاسبات و

کارشناسی خود، حدود قیمتی را برای سهام قابل عرضه در نظر می‌گیرد. در روز عرضه بر اساس قیمت پیشنهادی عرضه و قیمت پیشنهادی تقاضا، معامله سهام انجام می‌شود.

* طبق تصمیم هیئت پذیرش، آغاز معاملات به روش "عرضه اولیه" یا "گشایش نماد معاملاتی" انجام خواهد شد.

* بر اساس دستورالعمل نحوه انجام معاملات، عرضه سهام باید به گونه‌ای باشد که حداقل ۶۰ درصد سهام آگهی شده به فروش برسد و در صورتی که میزان سهام معامله شده کمتر از این میزان باشد، کل عرضه اولیه توسط فرابورس باطل می‌شود.

بازار پایه

طبق بند "ب" ماده ۹۹ قانون برنامه پنجم توسعه «معاملات اوراق بهادار ثبت شده نزد سازمان فقط در بورسها و بازارهای خارج از بورس دارای مجوز و با رعایت مقررات معاملاتی هریک از آنها حسب مورد امکان پذیر بوده و معامله اوراق بهادار مذکور بدون رعایت ترتیبات فوق فاقد اعتبار است» بر همین اساس بازار پایه فرابورس به منظور ایجاد قابلیت نقل و انتقال سهام شرکتهای سهامی عام که در بورس یا سایر بازارهای فرابورس پذیرش نشده یا قابلیت پذیرش ندارند ایجاد شده است. در این بازار امکان معاملات سهام کلیه شرکتهای سهامی عام ثبت شده نزد سازمان بورس وجود داشته و هیچ محدودیتی مانند زیانده بودن، در مرحله قبل از بهره برداری یک شرکت و عدم پرداخت بخشی از مبلغ اسمی سهام وجود ندارد (در خصوص اطلاع از نحوه تبدیل شرکت به سهامی عام و نیز شرایط و چگونگی ثبت نزد سازمان بورس به پیوستهای ۱ و ۶ مراجعه شود).

الف) شرایط نقل و انتقال اوراق بهادار در بازار پایه:

۱. نزد سازمان ثبت شده باشد،

۲. با نام باشد،

۳. حسابرس شرکت از میان حسابرسان معتمد سازمان انتخاب شده باشد،

* در صورتی که شرکتی دارای سهام بی‌نام یا سهام ممتاز است براساس رویه اجرایی مصوب هیئت مدیره فرابورس، امکان نقل و انتقال آنها در سامانه معاملاتی وجود داشته باشد.

* در صورت عدم پرداخت تمامی مبلغ اسمی سهام، امکان نقل و انتقال آنها در نمادهای متفاوت در سامانه معاملات وجود داشته باشد.

* در صورتی که حسابرس شرکت از بین مؤسسات حسابرسی معتمد سازمان انتخاب نشده باشد، باید در اولین مجمع عمومی بعد از ثبت نزد سازمان، حسابرس خود را از میان مؤسسات حسابرسی معتمد سازمان انتخاب نماید.

ب) مدارک مورد نیاز جهت درج در بازار پایه:

ناشرانی که به موجب ماده ۹۹ قانون برنامه پنجم، نقل و انتقال اوراق بهادار آنها از طریق فرابورس انجام می‌شود، باید از طریق کارگزار عضو فرابورس و دارای مجوز از سازمان، مدارک زیر را در قالب فرم‌های تعیین شده فرابورس ارائه نمایند:

۱. تکمیل فرم درخواست درج.
۲. آخرین صورت‌های مالی حسابرسی شده.
۳. بیانیه ثبت شرکت نزد سازمان بورس.
۴. اساسنامه شرکت.
۵. آگهی تاسیس و آگهی آخرین تغییرات شرکت.
۶. فرم تکمیل شده پرسشنامه نقل و انتقال (قابل دسترسی در سایت فرابورس).
۷. لیست (فایل) سهامداران شرکت.
۸. قرارداد کارگزار معرف.
۹. رسید کارمزد ایجاد قابلیت نقل و انتقال (به مأخذ ۲ در هزار سرمایه تا سقف ۲۰۰ میلیون ریال)

ج) رویه اجرایی بررسی ایجاد قابلیت نقل و انتقال در بازار پایه:

شرکت فرابورس، پس از بررسی مدارک شرکتهای متقاضی درج در بازار پایه، شرکت را به کمیته عرضه فرابورس معرفی می‌کند و پس از تایید کمیته عرضه و انجام امور مربوط به سپرده کردن سهام در شرکت سپرده گذاری مرکزی (پیوست شماره ۸)، نماد شرکت در فهرست نقل و انتقال بازار پایه فرابورس درج و بیانیه نقل و انتقال سهام که توسط شرکت متقاضی و کارگزار معرف تهیه و امضاء شده است در سایت فرابورس منتشر می‌شود. با تایید مدیرعامل فرابورس، نماد معاملاتی شرکت متقاضی آماده نقل و انتقال خواهد بود.

شرایط پذیرش و نقل و انتقال سهام شرکت های سهامی عام در بازارهای فرابورس

شرایط	بازار اول	بازار دوم	بازار پایه
نزد سازمان ثبت شده باشد.	√	√	√
سهام با نام باشد	√	√	-
سهام عادی باشد یا ممتاز	عادی	عادی	سهام ممتاز هم می تواند داشته باشد
محدودیت قانونی مؤثر برای نقل و انتقال آن وجود نداشته باشد	√	√	-
بهای اسمی آن تماماً پرداخت شده باشد.	√	√	-
سهام شناور	شناور بودن حداقل ۱۰ درصد و دارا بودن حداقل ۲۰۰ سهامدار	شناور بودن حداقل ۵ درصد	-
فعالیت	حداقل ۲ سال از بهره برداری	حداقل یک سال از تأسیس	هیچ محدودیتی ندارد
سرمایه ثبت شده	حداقل ده میلیارد ریال	حداقل یک میلیارد ریال	-
زیان انباشته	نداشته باشد	برنامه عملیاتی مناسبی برای خروج از شمول زیان داشته باشد.	-
گزارش حسابرس	مردود یا عدم اظهار نظر نباشد.	مردود یا عدم اظهار نظر نباشد.	-
مطلوب بودن سیستم اطلاعات حسابداری	√	√	-
سودآور بودن	√	-	-
نسبت حقوق صاحبان سهام به کل دارایی ها	۱۵ درصد	-	-
عدم وجود دعاوی دارای اثر با اهمیت بر صورتهای مالی	√	√	-
حسابرس معتمد سازمان بورس	√	باید در اولین مجمع عمومی حسابرس خود را از میان مؤسسات حسابرسی معتمد سازمان انتخاب نماید.	باید در اولین مجمع عمومی حسابرس خود را از میان مؤسسات حسابرسی معتمد سازمان انتخاب نماید.
محکومیت قطعی کیفری اعضای هیئت مدیره و مدیرعامل	√	√	-
کارمزد پرداختی	۲درهزار سرمایه تا سقف ۵۰۰ میلیون ریال	۲درهزار سرمایه تا سقف ۵۰۰ میلیون ریال	۲درهزار سرمایه تا سقف ۲۰۰ میلیون ریال

پیوست‌ها

(۱) راهنمای تبدیل شرکت سهامی خاص به عام:

در صورتی که شخصیت حقوقی شرکت متقاضی پذیرش در فرابورس، سهامی خاص باشد، تغییر شخصیت حقوقی به سهامی عام امری ضروری تلقی می‌شود. این مهم می‌بایست پیش از درج نام شرکت در فهرست نرخ‌های فرابورس و آغاز معاملات سهام شرکت انجام شود؛ لذا انجام آن در مرحله ارائه درخواست پذیرش ضروری نمی‌باشد و ناشران متقاضی پذیرش در فرابورس می‌توانند به موازات انجام فرآیند پذیرش، عملیات تغییر شخصیت حقوقی را نیز در اداره ثبت شرکت‌ها انجام دهند:

الف) الزامات تغییر شخصیت حقوقی:

- ✓ گذشت حداقل دو سال از تاریخ تاسیس شرکت
- ✓ ارائه صورت‌های مالی مربوط به حداقل ۲ سال مالی که توسط حسابدار رسمی (بازرس شرکت) تایید شده باشد.
- ✓ تعیین کارشناس رسمی دادگستری به منظور تقویم کلیه اموال منقول و غیر منقول شرکت.
- ✓ برگزاری مجمع عمومی فوق‌العاده و تصویب اساسنامه ویژه شرکت‌های سهامی عام.
- ✓ اخذ مجوز از سازمان بورس و اوراق بهادار (در صورت لزوم).

ب) اقدامات لازم به منظور تغییر شخصیت حقوقی:

عملیات تغییر شخصیت حقوقی از سهامی خاص به عام با ارسال صورتجلسه مجمع عمومی فوق‌العاده با دستور تغییر شخصیت حقوقی آغاز می‌شود و کل عملیات می‌بایست در فرصت زمانی یک ماهه انجام شود؛ لذا ناشرانی که قصد انجام این فرایند را دارند لازم است تا قبل از ارسال صورتجلسه مجمع، ترتیبات و الزامات مورد اشاره را انجام داده یا تعیین تکلیف کنند.

لذا ناشر می‌بایست علاوه بر صورتجلسه مجمع، مدارک فوق‌الذکر شامل دو صورت مالی حسابرسی شده، صورت تقویم اموال و اساسنامه پیشنهادی جدید را به همراه نامه سازمان بورس جهت ارائه به اداره ثبت شرکت‌ها آماده کند.

ج) اخذ مجوز از سازمان بورس:

بر اساس قانون بازار اوراق بهادار و بخشنامه مورخ ۸۶/۴/۲۶ اداره ثبت اسناد و املاک کشور، ثبت کلیه شرکت‌های سهامی عام منوط به دریافت مجوز از سازمان بورس و اوراق بهادار است؛ لذا متقاضیان تغییر شخصیت حقوقی از سهامی خاص به

سهامی عام می‌بایست ضمن مراجعه به سازمان بورس نامه‌ای مبنی بر شمول یا عدم شمول مقررات سازمان بورس را دریافت کنند.

در صورت عدم شمول، نامه مجوز تغییر توسط سازمان بورس خطاب به اداره ثبت شرکت‌ها صادر می‌شود و در صورت شمول، پس از صدور مجوزهای لازم، نامه موافقت با تغییر شرکت به اداره ثبت شرکت‌ها ارسال می‌شود. مدارک لازم به منظور ارائه به سازمان بورس و اوراق بهادار شامل:

- فرم تکمیل شده استعلام ثبت (فرم الف-۳)
- یک نسخه از آخرین اساسنامه ثبت شده
- صورتجلسه مجمع عمومی فوق‌العاده در خصوص تبدیل شرکت
- یک نسخه از گزارش هیأت مدیره به مجمع در خصوص افزایش سرمایه در زمان تبدیل و اظهار نظر بازرسی شرکت درباره این گزارش (در صورت تبدیل شخصیت حقوقی همراه با افزایش سرمایه)
- یک نسخه اساسنامه جدید مصوب مجمع عمومی فوق‌العاده

۲) اقدامات لازم به منظور انتخاب و انجام حسابرسی صورتهای مالی توسط حسابرس معتمد سازمان بورس:

یکی از الزامات پذیرش سهام شرکت‌ها در فرابورس، حسابرسی حداقل آخرین صورت مالی توسط حسابرس معتمد سازمان بورس است. چنانچه حسابرس شرکتی از بین حسابرسان معتمد انتخاب نشده باشد و در نتیجه صورتهای مالی آن شرکت توسط حسابرس مورد اعتماد مورد بررسی و اظهار نظر قرار نگرفته باشد، لازم است تا حسابرس شرکت در مجمع عمومی عادی یا در مجمع عمومی عادی به طور فوق‌العاده تغییر یافته و حسابرس معتمد جایگزین شود؛ فهرست حسابرسان معتمد سازمان بورس و اوراق بهادار در سایت این سازمان به نشانی www.seo.ir موجود است.

ارائه یک صورت مالی (سالانه یا میان دوره‌ای) که توسط حسابرس معتمد حسابرسی و اظهار نظر شده باشد برای ارائه به هیأت پذیرش شرکت فرابورس کافی بوده و نیازی به حسابرسی دوباره صورتهای مالی سالهای گذشته نیست. شرکتهای متقاضی پذیرش می‌توانند همزمان با انجام عملیات حسابرسی، درخواست پذیرش خود را به فرابورس ارائه کنند؛ ولیکن قبول قطعی پذیرش منوط به ارائه صورتهای مالی حسابرسی شده توسط حسابرس معتمد است.

۳) اعلام موافقت سهامداران با پذیرش در فرابورس:

یکی از شروط اصلی پذیرش سهام شرکت‌ها در فرابورس، موافقت اکثریت سهامداران با انجام پذیرش شرکت به حساب می‌آید؛ لذا لازم است تا اعلام قبول مالکان درصد عمده سهام به اطلاع فرابورس برسد. در صورتی که شرکتی دارای یک یا دو سهامدار عمده باشد و این سهامداران درصد عمده سهام شرکت را در اختیار داشته باشند به گونه‌ای که این سهامداران کنترل مجمع فوق‌العاده شرکت را در اختیار داشته باشند، ارائه نامه توسط این سهامداران مبنی بر موافقت با پذیرش در فرابورس لازم است. نامه‌های مورد اشاره توسط هر یک از سهامداران عمده به شرکت فرابورس ارسال می‌شود.

در صورتی که ترکیب سهامداران شرکت پراکنده‌تر بوده به گونه‌ای که تعداد سهامدار عمده شرکت بیش از سه نفر باشد، ارائه صورتجلسه هیأت مدیره مبنی بر اعلام موافقت هیأت مدیره در خصوص پذیرش شرکت در فرابورس الزامی است.

چنانچه ترکیب سهامداری شرکت به گونه‌ای باشد که هیچ‌یک از سهامداران قادر به اعمال کنترل بر شرکت نباشند و شرکت از تعداد بسیار زیاد سهامداران تشکیل شده باشد، برگزاری مجمع عمومی فوق‌العاده و تصویب پذیرش شرکت در فرابورس توسط مجمع شرکت ضروری است. در این حالت ارائه صورتجلسه مجمع فوق‌الذکر حاوی اعلام موافقت اکثریت سهامداران با پذیرش شرکت در فرابورس ارائه می‌شود.

۴) نحوه تبدیل سهام بی نام به سهام با نام:

در مورد تبدیل سهام بی نام به نام باید مراتب در روزنامه کثیرالانتشاری که آگهی‌های شرکت در آن درج می‌شود، سه نوبت آگهی هر یک به فاصله ۵ روز منتشر و مهلتی که کمتر از شش ماه از تاریخ اولین آگهی نباشد به صاحبان سهام داده شود تا برای تبدیل سهام خود به مرکز شرکت مراجعه کنند. در آگهی تصریح خواهد شد که پس از انقضای مهلت مزبور کلیه سهام بی نام شرکت باطل شده تلقی می‌شود. (مواد ۴۴ تا ۴۶ قانون تجارت)

۵) محدودیت‌های نقل و انتقال سهام:

مؤثرترین محدودیت در نقل و انتقال سهام، وثیقه بودن سهام شرکت محسوب می‌شود. در صورتی که بخش مهمی از سهام شرکت در وثیقه بانک‌ها یا سایر مراجع قضایی قرار داشته باشد به گونه‌ای که امکان عرضه سهام و نقل و انتقال آن وجود نداشته باشد، امکان پذیرش آن در فرابورس ایران وجود ندارد.

۶) نحوه ثبت شرکت نزد سازمان بورس و اوراق بهادار:

بر اساس مفاد قانون بازار اوراق بهادار، اوراق بهاداری که در بورس یا فرابورس پذیرفته می‌شوند می‌بایست نزد سازمان بورس به ثبت برسند لذا یکی از الزامات پذیرش شرکت‌ها، ثبت آن‌ها نزد سازمان بورس و اوراق بهادار است. این گروه از شرکت‌ها باید راساً درخواست ثبت را به سازمان بورس ارائه کنند.

مدارک لازم به منظور ثبت نزد سازمان بورس و اوراق بهادار به شرح زیر است:

الف) فرم تقاضای ثبت برای شرکت‌های متقاضی ورود به بورس یا فرابورس؛ فرم ت-۳

ب) فرم بیانیه ثبت برای شرکت‌های متقاضی ورود به بورس یا فرابورس؛ فرم ب-۳

ج) یک نسخه از آخرین اساسنامه ثبت شده

د) صورت‌های مالی دو دوره مالی اخیر همراه با اظهار نظر حسابرس و بازرس قانونی

ه) گزارش هیأت مدیره به مجمع برای دو دوره مالی اخیر

پس از ارسال مدارک فوق‌الذکر، سازمان بورس و اوراق بهادار اقدام به ثبت شرکت می‌کند. شرکت‌های ثبت شده نزد سازمان بورس و اوراق بهادار ملزم به رعایت دستورالعمل‌ها و مقررات مصوب سازمان بورس بوده و می‌بایست اطلاعات مالی خود را مطابق فرمت‌های مشخص در فواصل زمانی مقرر به سازمان بورس ارسال کنند.

۷) سپرده کردن سهام در شرکت سپرده گذاری مرکزی:

آغاز معاملات سهام هر شرکتی در بازار سرمایه، منوط به سپرده کردن سهام شرکت در سامانه شرکت سپرده گذاری مرکزی است. شرکتها بایستی لیست سهامداران حقیقی و حقوقی خود را در قالب فایل اکسل به شرکت سپرده گذاری ارسال کنند. فایل سهامداران حقیقی باید شامل این موارد باشد:

- ستون A: (برای درج کد سهامداری بورسی)
- ستون B: نام
- ستون C: نام خانوادگی
- ستون D: نام پدر
- ستون E: شماره شناسنامه
- ستون F: تاریخ تولد (به صورت ۱۳۵۲۰۸۱۸)

- ستون G: جنسیت (مذکر M و مونث F)
- ستون H: شماره ملی (۱۰ رقمی بدون فاصله)
- ستون I: محل صدور شناسنامه
- ستون L: تعداد سهام

و برای سهامداران حقوقی:

- ستون A: (برای درج کد سهامداری بورسی)
- ستون B: نام شرکت
- ستون C: شماره ثبت
- ستون D: محل ثبت
- ستون E: شناسه ملی
- ستون F: تعداد سهام

همچنین برای دریافت کد سهامداری برای سهامداران حقوقی، باید آگهی تاسیس و آگهی های تغییرات هر شرکت نیز به شرکت سپرده گذاری مرکزی ارسال شود.

کامل نبودن این فایل مانعی برای درج نام شرکت و آغاز معاملات سهام شرکت نیست. اما سهامدارانی که اطلاعات سهامداری آنها کامل نباشد، تا زمان کامل نمودن اطلاعات، قادر به فروش سهام خود نیستند.

۸ الزامات افشای اطلاعات شرکت های پذیرفته شده در فرابورس:

شرکت های پذیرفته شده در فرابورس باید در زمان های مقرر اطلاعات زیر را به سازمان بورس و اوراق بهادار ارائه کنند:

- صورت های مالی سالانه حسابرسی شده شرکت اصلی و تلفیقی گروه
- گزارش هیات مدیره به مجامع و اظهار نظر حسابرس در مورد آن
- اطلاعات و صورت های مالی میان دوره ای (شش ماهه) حسابرسی نشده
- صورت های مالی میان دوره ای ۶ ماهه حسابرسی شده
- صورت های مالی سالانه حسابرسی نشده
- برنامه های آتی مدیریت و پیش بینی عملکرد سالانه شرکت اصلی و تلفیقی گروه و اظهار نظر حسابرس
- اطلاعات پرتفوی سرمایه گذاری های شرکت های سرمایه گذاری و هلدینگ هر شش ماه یکبار

نشانی و شماره های تماس با واحد پذیرش شرکت فراپورس:

تهران، بزرگراه حقانی، نرسیده به چهارراه جهان کودک، نبش دیدار شمالی، پلاک ۱، طبقه ۲

تلفن پذیرش : ۸۸۲۰۱۲۷۱ و ۸۸۲۰۱۲۷۳